

शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ करीता नवीन
महाविद्यालयास इरादापत्र देणेबाबत.
(न्यायालयीन प्रकरण)

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई- ४०० ०३२
शासन निर्णय क्र. HTED-२९०११(१२)/२२/२०२४-MHT-(HE-४)/८१३८३३
दिनांक: ३० जानेवारी, २०२५

- संदर्भ:-
- १) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, क्र. एनजीसी २०१७/(२९/१७)
/मशि-४, दि. १५.०९.२०१७.
 - २) शासन निर्णय क्रमांक HTED-२९०६६(११)/१/२०२४/७३०८९०-MHT-
(HE-४), दिनांक.१५.०२.२०२४.
 - ३) अध्यक्ष, निसर्ग विकास बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, जालना यांचे दिनांक
२७.०३.२०२४ रोजीचे निवेदन,
 - ४) शासन निर्णय क्र. HTED-२९०११(१२)/२२/२०२४-MHT-(HE-४)/
८१३८३३, दिनांक: ३० जानेवारी, २०२५
 - ५) मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, खंडपीठ नागपूर येथे दाखल याचिका क्र.
३३४९/२०२४.

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ मधील कलम १०९ आणि संदर्भाधीन क्र.०१ येथील शासन निर्णयान्वये विहित केलेल्या कार्यपद्धती/निकषांनुसार श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई मार्फत शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ करिता इरादापत्रासाठी धाड, जि. बुलढाणा या बिंदू करीता शिफारशीत करण्यात आलेले १) याचिकादार वत्सलाबाई दांडगे शिक्षण, कृषी, क्रिडा, ग्रामीण, विकास व बहुउद्देशीय संस्था जामठी यांचे ज्ञानदेवराव बापु दांडगे महिला विज्ञान व वाणिज्य वरिष्ठ महाविद्यालय धाड तालुका जिल्हा बुलढाणा २) प्रतिवादी क्र.३ निसर्ग विकास बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, ता. जि. जालना या संस्थेचे प्रस्ताव उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय दि. १५.०९.२०१७ मधील परिशिष्ट - "ब" मध्ये इरादापत्र देण्यासंदर्भात विहित निकषांची पूर्तता करित होते. **धाड, जि. बुलढाणा** या बिंदूसाठी एकापेक्षा जास्त प्रस्ताव पात्र ठरल्याने महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ मधील कलम १०९ (३) (घ) मधील तरतुदीनुसार सक्षम प्राधिकाऱ्यांच्या मान्यतेने प्रतिवादी क्र.३ संस्था, निसर्ग विकास बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, जालना या संस्थेच्या जिजामाता वरिष्ठ महिला महाविद्यालय, धाड ता. जि. बुलढाणा या महाविद्यालयास शासन आदेश दिनांक १५.०२.२०२४ अन्वये शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ करिता इरादापत्र मंजूर करण्यात आले होते.

परंतु, अध्यक्ष, निसर्ग विकास बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, जालना यांनी संदर्भाधीन क्र.०३ येथील दिनांक २७.०३.२०२४ रोजीच्या निवेदनाद्वारे, सदर संस्थेस देण्यात आलेले इरादापत्र रद्द करणेबाबत व अंतिम मान्यतेची कार्यवाही थांबविण्याबाबत शासनास विनंती केली होती.

तसेच, शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ साठी **धाड, जि. बुलढाणा** या बिंदूकरिता निसर्ग विकास बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्थेच्या नवीन महाविद्यालयास इरादापत्र मंजूर करण्यात आल्याविरुद्ध वत्सलाबाई दांडगे, शिक्षण कृषी क्रिडा ग्रामीण विकास व बहुउद्देशीय संस्था या संस्थेने मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, खंडपीठ नागपूर येथे याचिका क्र. ३३४९/२०२४ दाखल केलेली आहे. प्रतिवादी क्र. ३ निसर्ग विकास बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, जालना संस्थेने सदर न्यायालयीन प्रकरणाच्या सुनावणीवेळी मा. उच्च न्यायालयात देखील इरादापत्र रद्द करण्याविषयी तसेच या बिंदूकरिता याचिकादार संस्थेच्या प्रस्तावित महाविद्यालयास इरादापत्र प्रदान करण्यास हरकत नसल्याचे नमूद केले आहे. अध्यक्ष, निसर्ग विकास बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, जालना यांचे दिनांक २७.०३.२०२४ रोजीचे निवेदन व मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, खंडपीठ नागपूर येथे दाखल याचिका क्र. ३३४९/२०२४ मधील मा. उच्च न्यायालयाने वेळोवेळी दिलेले आदेश विचारात घेवून, निसर्ग विकास बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, जालना या संस्थेच्या जिजामाता वरिष्ठ महिला महाविद्यालय, धाड ता. जि. बुलढाणा या महाविद्यालयास अंतिम मान्यता देणेसंदर्भात प्रदान करण्यात आलेले इरादापत्र रद्द करण्यात येऊन या बिंदू करिता याचिकादार वत्सलाबाई दांडगे शिक्षण, कृषी, क्रिडा, ग्रामीण, विकास व बहुउद्देशीय संस्थेच्या नवीन प्रस्तावित महाविद्यालयास शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ करिता इरादापत्र प्रदान करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार संदर्भाधिन क्र. ४ येथील दि.३०.०९.२०२५ रोजीच्या शासननिर्णयाद्वारे निसर्ग विकास बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था, जालना या संस्थेच्या जिजामाता वरिष्ठ महिला महाविद्यालय, धाड ता. जि. बुलढाणा या महाविद्यालयास अंतिम मान्यता देणेसंदर्भात प्रदान करण्यात आलेले इरादापत्र रद्द करण्यात आले आहे.

शासन निर्णय:-

याचिका क्र. ३३४९/२०२४ या न्यायालयीन प्रकरणी मा. उच्च न्यायालयाने वेळोवेळी दिलेल्या आदेशास अनुसरून धाड, जि. बुलढाणा या बिंदू करिता याचिकादार वत्सलाबाई दांडगे शिक्षण, कृषी, क्रिडा, ग्रामीण विकास व बहुउद्देशीय संस्था जामठी यांचे ज्ञानदेवराव बापु दांडगे महिला विज्ञान व वाणिज्य वरिष्ठ महाविद्यालय धाड तालुका जिल्हा बुलढाणा या नवीन प्रस्तावित महाविद्यालयास खालील विवरणपत्रात नमूद केल्याप्रमाणे महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ मधील कलम १०९ (३) (घ) मधील तरतुदीनुसार शैक्षणिक वर्ष २०२५-२०२६ पासून खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून कायम विना अनुदान तत्वावर इरादापत्र मंजूर करण्यात येत आहे :-

श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई.		
अ.क्र.	संस्थेचे व महाविद्यालयाचे नाव	विद्याशाखा
१.	वत्सलाबाई दांडगे शिक्षण, कृषी, क्रिडा, ग्रामीण विकास व बहुउद्देशीय संस्था जामठी यांचे ज्ञानदेवराव बापु दांडगे महिला विज्ञान व वाणिज्य वरिष्ठ महाविद्यालय, धाड, तालुका जिल्हा बुलढाणा.	ह्युमॅनिटीज - बॅचलर ऑफ आर्ट्स (बी. ए.) सायन्स अँड टेक्नॉलॉजी बॅचलर ऑफ सायन्स (बी. एस्सी.)

२. अटी व शर्ती :-

१. शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार नवीन महाविद्यालय सुरु करण्यासाठी देण्यात येणारे इरादापत्र हे कायम विनाअनुदानित तत्वावर महाविद्यालय सुरु करण्यासाठी राहिल.
२. सदर इरादापत्र हे संस्थेने नवीन महाविद्यालयास अंतिम मान्यता प्राप्त करण्यापूर्वी विहित अटी व शर्तीची पूर्तता करण्याच्या दृष्टीने दिलेले असल्याने, या इरादापत्रामुळे संस्थेस नवीन महाविद्यालय सुरु करण्यास शासनाची अंतिम मान्यता प्राप्त झाल्याशिवाय महाविद्यालय सुरु करता येणार नाही.
३. शासनाकडून नवीन महाविद्यालय सुरु करण्याकरीता देण्यात आलेले इरादापत्र निकटतम पुढील वर्षाच्या ३१ जानेवारीपर्यंत वैध असेल. या कालावधीमध्ये ज्या अटी व शर्तीच्या आधारे इरादापत्र देण्यात आलेले आहे, त्या अटी व शर्तीची पूर्तता करून त्याबाबतचा अनुपालन अहवाल अंतिम मान्यता मिळण्याकरीता आवश्यक असलेल्या कागदपत्रांसह विद्यापीठास सादर करणे अनिवार्य राहिल.

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियमातील तरतूद लक्षात घेता, शासन निर्णय दि. १५ सप्टेंबर, २०१७ अन्वये अंतिम मान्यतेची कार्यपद्धती स्पष्टपणे विशद करण्यात आलेली आहे. अधिनियमातील तरतूदीनुसार व सदर कार्यपद्धतीनुसार इरादापत्र प्राप्त संस्था इरादापत्राच्या अटी व शर्ती पूर्ण करतात, त्यांनी विद्यापीठाकडे अंतिम मान्यतेसाठी सर्व कागदपत्रांसह अर्ज करावा व विद्यापीठांनी सर्व पात्र अर्जदार संस्थांचे अर्ज व त्यासोबतचा अनुपालन अहवाल मंजुरीच्या शिफारशीसह परिशिष्ट “क” व प्रपत्र “ब” व त्यासोबतच्या कागदपत्रांसह शासनाकडे सादर करावा.

४. नवीन महाविद्यालय सुरु करण्यासाठी अंतिम मान्यता मागणाऱ्या इच्छुक संस्थेने इरादापत्रातील अटी व शर्तीची पूर्तता केली असल्याचा अनुपालन अहवाल संबंधित विद्यापीठाकडे दाखल करावा. त्यासोबत परिशिष्ट “क” मध्ये नमूद केलेली कागदपत्रे जोडण्यात यावीत.
५. महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ मधील कलम १०९ (३) (च) अंतर्गत परंतुकामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे खंड (ड) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कालमर्यादेत, जर व्यवस्थापन इरादापत्रातील शर्तीचे अनुपालन करण्यात कसूर करेल तर, इरादापत्र व्यपगत झाल्याचे समजण्यात येईल.
६. सदर महाविद्यालयास अंतिम मान्यता प्राप्त झाल्याशिवाय संबंधित विद्यापीठाने संलग्नतेची प्रक्रिया सुरु करू नये.
७. सदर महाविद्यालयास वरील विवरणपत्रात नमूद अभ्यासक्रमाचे महाविद्यालय सुरु करण्यास इरादापत्र हे संबंधित विद्यापीठातील अधिकृत अभ्यासक्रम असल्याच्या धारणेतून देण्यात येत आहे. विद्यापीठाने याबाबत खातरजमा करावी.
८. महाविद्यालयाने कोणत्याही परिस्थितीत इरादापत्राच्या आधारे विद्यार्थ्यांना प्रवेश देऊ नयेत. अशाप्रकारे प्रवेश दिल्याचे निदर्शनास आल्यास यासंदर्भातील कायद्यातील तरतूदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व इरादापत्र रद्द करण्यात येईल.

९. महाविद्यालयामध्ये सोयी-सुविधा उपलब्ध करताना The Rights of Persons with Disabilities Act, २०१६ मधील तरतुदीनुसार तसेच या संदर्भातील वेळोवेळी विहित केलेल्या निकषानुसार दिव्यांग विद्यार्थ्यांकरिता सोयी-सुविधा निर्माण करण्यात येतील याची खातरजमा करण्यात यावी व अंतिम मान्यतेकरिता पूर्तता अहवाल सादर करतांना या संदर्भातील प्रमाणपत्र सादर करणे अनिवार्य राहिल.
१०. राज्य क्रीडा व युवा धोरण, २०१२ च्या अंमलबजावणीसंदर्भात उच्च व तंत्र शिक्षण, शासन निर्णय, दिनांक २५.०७.२०१३ मधील बाबींचे पालन करणे अनिवार्य राहिल.
३. विद्यापीठाने अंतिम मान्यता देण्याबाबत आवश्यक असलेली पुढील कार्यवाही करताना संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये विहित कार्यपद्धती व निकषांचे पालन करावे.
४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२५०१३०१६०१२४७१०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने स्वाक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अशोक मांडे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. मंत्री (उ. व तं. शि.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. राज्यमंत्री (उ. व तं. शि.) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. अपर मुख्य सचिव (उ. व तं. शि.), मंत्रालय, मुंबई.
७. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
८. विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण, अमरावती विभाग, अमरावती.
९. कुलसचिव, श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई.
१०. विशि-५/विशि-४, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
११. संबंधित संस्था (विद्यापीठामार्फत).
१२. निवडनस्ती (मशि-४).